

SFU'S PRINCIPPROGRAM: FOR FRIHED OG RETFÆRDIGHED

Socialistisk Folkepartis Ungdom laver forandring i hverdagen. Vi gør det ikke i blinde, og vi gør det ikke for at bevare - vi gør det for at udvikle samfundet med blikket rettet mod vores vision: Et socialistisk samfund!

Vi kæmper i dagligdagen, fordi det er ansvarsløst at have visioner for samfundet uden at tage initiativ til forandring. Samtidig er vi bevidste om at holde os netop visionen om et socialistisk samfund for øje; ellers bliver kampen retningsløs. Vi tager ansvar for hverdagen og kæmper for fremtiden.

Vi er bevidste om, at vi er en del af en større bevægelse for retfærdighed og frihed i verden, men vi ved, at vi bedst kan forandre samfundet, derfra hvor vi står; som unge i Danmark.

I dette principprogram fremlægger vi vores grundlæggende analyse af samfundet, vores mål for vores kamp og principperne for denne.

ANALYSE AF SAMFUNDET

Det er tydeligt for os, at der er store uretfærdigheder i verden. Der er enorme forskelle på rige og fattige. De rigeste har langt større mulighed for at forme deres liv, og deres stemme vejer tungest, når der skal bestemmes i samfundet. Vi føler, at der er noget galt, men det er afgørende for os ikke blot at analysere verden ud fra mavefølelse. Det skaber en stor risiko for forkerte automatreaktioner. Vi ønsker en analyse, der bundler i viden om samfundets strukturer; derfor bruger vi i SFU en række marxistiske redskaber til at analysere verden.

Kapitalismens anatomi

Den materielle verden har betydning. Vi mener, at sociale strukturer afspejler samfundets fysiske indretning. Vi er overbeviste om, at menneskets placering i produktionen; om man ejer en virksomhed, arbejder for en virksomhed eller står helt uden for arbejdsmarkedet, har afgørende betydning for menneskets liv. Denne materielle forskel giver sig i dag udslag i forskelle i økonomi, i livsmuligheder og giver mennesker forskellige erfaringsverdener.

I den materielle verden udspringer kapitalismens største urimelighed også: På trods af liberalismens parole om "frihed og lykke til dem der knokler", bliver de få rige på mange andres hårde arbejde. Værdi opstår ikke ud af det blå; den opstår ved, at mennesket gennem sit arbejde ændrer naturen. Det skaber altså ikke i sig selv nogen værdi at eje en virksomhed eller spekulere i værdipapirer. Disse mennesker tjener penge, fordi

lønarbejderne får mindre udbetalt i løn, end den værdi de skaber. Med andre ord bliver lønarbejderne udbyttet

Dette er samfundets vigtigste interessekonflikt; hvem skal have og bestemme over den værdi lønarbejderne skaber?

Med det siger vi dog ikke, at produktionsarbejde er det eneste værdifulde. Selvom eksempelvis børnehavepædagoger, lærere og læger ikke skaber materiel værdi, er deres arbejde værdifuldt for vores samfund. Både fordi deres arbejde er en forudsætning for, at andre kan skabe værdi, og fordi det er en kvalitet i sig selv, at mennesker er sunde og dygtige.

Skønt kapitalismen har vist sig som en effektiv måde at indrette samfundet på, så der skabes materiel velstand, har den også vist en lang række svagheder. For det første skaber kapitalismen ulighed i velstand og i magtforhold og mindsker derved flertallets mulighed for at udleve deres potentiale. Utroligt få mennesker bestemmer over og tjener på flertallet. Virksomhedsejerne presser store gruppers løn for at øge deres egen profit, hvad enten det er kvinder eller en ny arbejdende underklasse af indvandrere. Dette ses også globalt, hvor hele lande fungerer som lønarbejdere for vesten.

For det andet skaber kapitalismen kriser. De rigeste får lov til at pleje egne interesser i stedet for fællesskabets ved at deregulere arbejdsmarkedet og den finansielle sektor, så de kan tjene penge på fiktive værdier og spekulation i stedet for reel produktion.

Regningen placeres hos lønarbejderne, der betaler med løntilbagegang, arbejdsløshed og velfærdsforringelser, når boblen brister.

For det tredje har kapitalismen udviklet sig i en retning hvor færre men enorme virksomheder styrer økonomien. Dette presser de små iværksættere, som er den primære aktør, når der skal skabes arbejdspladser, ud. Samtidig giver virksomhedernes enorme størrelse dem mulighed for at diktere lav løn og høje priser, eftersom de dominerer markedet. Men endnu vigtigere betyder det, at virksomhederne i deres jagt på profit får styrke til at underminere staters lovgivning, når det handler om beskyttelse af mennesker og natur.

Velfærdsstaten som redskab

Heldigvis er det ikke udelukkende kapitalismen, der styrer det danske samfund. Gennem velfærdsstaten har danske lønarbejdere sikret sig et effektivt redskab i kampen for retfærdighed. Ved at beskutte høje indkomster og virksomheder tager lønarbejderne noget af den værdi tilbage, de har skabt til virksomhederne. Gennem velfærd kan den bruges til at sikre bedre økonomi, tryghed og livsmuligheder.

Velfærdsstaten har også vist sig som et effektivt redskab, når det kommer til at regulere kapitalismen og opveje nogle af dens problemer. Den har hjulpet almindelige mennesker gennem kapitalismens kriser og mindsket monopoldannelser.

SFU er store tilhængere af velfærdsstaten som redskab. Vi er dog ikke blinde for, at velfærdsstaten ikke har formået at gøre grundlæggende op med uligheden i samfundet, men i nogle tilfælde nærmere genskaber den i generation efter generation. Derudover er

velfærdsstaten i dag karakteriseret ved et stort bureaukrati og formynderi, der ligeledes begrænser dets mulighed for at være et reelt springbræt for alle mennesker til at realisere deres drømme og potentiale. Samtidig opstår der løbende nye problemer, som udfordrer velfærdsstaten. Vores udgangspunkt er derfor en systemkritisk tilgang til velfærdsstaten, da dette kun delvist formår at frigøre individet i dets foranderlige omgivelser.

Derfor ønsker vi ikke en socialdemokratisk velfærdsstat, men et socialistisk velfærdssamfund. En forudsætning for et velfærdssamfund er, at det er retfærdigt og gør mennesker frie. Derfor arbejder vi efter tre pejlemærker: Demokrati, solidaritet og bæredygtighed. Bæredygtighed er forudsætningen for et fremtidigt samfund, demokrati er essentielt, når vi vil gøre mennesker frie og solidaritet sikrer, at mennesker bliver retfærdigt behandlet. Således vil vi arbejde mod et bedre samfund.

MOD ET BEDRE SAMFUND

Når vi vil et opgør med kapitalismen og i stedet ønsker socialisme, handler det grundlæggende om, at vi ønsker at sætte mennesket fri og skabe et retfærdigt samfund.

Socialisme er retfærdighed

Vi ønsker et samfund, der bryder med den grundlæggende uretfærdighed, at lønarbejdere snydes for en stor del af den værdi de skaber. Ved at ændre det nuværende private ejerskab af virksomheder til forskellige former for fællesejerskab får lønarbejderne kontrol over hele den værdi de har skabt.

Socialisme er frihed

Liberalister beskriver konsekvent det kapitalistiske samfund som et frihedens samfund. Men dette er i vores øjne både forsimplet og forfejlet.

Kapitalismen skaber ufrihed i vores samfund, fordi mennesker fastholdes i bestemte klasser på grund af økonomiske og sociale forudsætninger. Vi ønsker at nedbryde denne ufrihed og i stedet skabe et samfund, hvor mennesker reelt er frie og har magt over egen tilværelse. For os er det ikke nok at give alle mennesker samme formelle rettigheder – de skal også sikres grundlæggende lige muligheder. Intet menneskes mulighed for at udleve sine håb og drømme må begrænses af økonomisk eller social baggrund. En væsentlig forudsætning herfor er en høj grad af økonomisk lighed. Lige muligheder skaber ikke blot et mere frit samfund, men også et stærkere økonomisk og socialt samfund, da alle får mulighed for at bidrage til det, og ingen ressourcer spildes.

Det samme gælder i forhold til køn. I dag begrænser strukturer i samfundet mennesker på baggrund af deres køn. Det skyldes samfundets forskellige forventninger til mænd og kvinder, der forhindrer mennesker i at leve præcis det liv, de ønsker. I SFU er vi feminister, fordi vi ønsker at nedbryde disse strukturer. Kampen for ligestilling er en fælles kamp for mænd og kvinder, selvom kønnene står overfor forskellige udfordringer. Der sker desuden diskrimination, som ikke har baggrund i økonomiske forskelle, og som fratager især minoriteter friheden til at leve et godt liv. Denne diskrimination vil vi søge at nedbryde. Frihed bunder i lighed, ikke i ensartethed.

Socialisme er en bevægelse

Selv et samfund med retfærdighed og frihed behøver dog ikke være perfekt. Der vil også være problemer i et socialistisk samfund, som vil true dets eksistens. Derfor er det afgørende, at socialisme er en folkeligt forankret bevægelse, som finder løsninger på samtidens problemer i stedet for at drømme sig væk i fremtidsfjerne utopier. et socialistisk samfund. Derfor tror vi ikke på utopien om et perfekt socialistisk samfund som vi blot arbejder os i retning af. For os er socialisme en evig kamp for forbedringer af samfundet.

Derfor vil vi ikke opstille et detaljeret bud på et socialistisk idealsamfund i fremtiden. Svaret på fremtidens politiske udfordringer skal findes af de mennesker, der lever i samfundet, når det bliver aktuelt. I stedet for at præsentere utopier vil vi arbejde for et socialistisk samfund og for demokrati, solidaritet og bæredygtighed.

DEMOKRATI

Demokrati er folkemagt og hænger uløseligt sammen med frihed. Desværre slutter denne magt alt for ofte ved stemmeboksen. I SFU mener vi, at demokrati skal være folkets magt over hele deres liv. Derfor ønsker vi at udbrede demokratiet til at gælde hele samfundet.

Mange afgørende beslutninger i samfundet træffes i dag i bestyrelseslokaler og på ledelsesgange, hvorfra demokratiet er låst ude. Hvis flere end de udvalgte få skal have indflydelse på erhvervslivets beslutninger, er det nødvendigt at ændre ejerskabsforholdene. Vi ønsker en overgang fra privat ejendomsret til forskellige former for fælleseje af virksomheder, infrastruktur og finansielle selskaber. Vi ønsker et princip om, at man skal arbejde i en virksomhed for at eje den og eje en virksomhed for at arbejde i den, og at man skal være bruger af infrastruktur, offentlige institutioner eller finansielle virksomheder for at styre dem.

Vi ønsker ikke en afskaffelse af markedet i sig selv. Markedet har indtil videre vist sig at være den bedste måde at formidle varer og tjenester, men er i sin natur styret af pengemagten; sætter profit før mennesker. Vi ønsker at skabe et demokratisk og reguleret marked på befolkningens vilkår.

SFU arbejder for, at staten i højere grad regulerer markedet og virksomheder. Modsat vil vi øge den personlige frihed ved at begrænse statens magt og kontrol over borgernes liv. Staten er en nødvendig aktør, når der skal opkræves skatter og samfundets overordnede rammer skal sikres. Men på den anden side er statens bureaukrati lige så langt fra folket som virksomhedsledelserne. Selvom vi ser staten som et afgørende element i samfundet, arbejder SFU derfor for at begrænse centraliseringen af magt i staten. Vi vil overføre beslutningskraft fra bureaukrati til selvforvaltning, hvor individer gennem lokale fællesskaber får magten over egen hverdag. Præcis sådan har vi med succes indrettet det danske arbejdsmarked, hvor lønarbejdere og virksomhedsejere indretter deres hverdag uden statens indblanding.

Ikke alt i staten kan udlægges til selvforvaltning, civilsamfund m.m. Både centrale og lokale administrationer er nødvendige. Derfor må vi sikre os, at de folkevalgte i Folketinget, regionsråd og kommunalbestyrelser i langt højere grad er i stand til at føre den politik, de har demokratisk mandat til. Dette indebærer et opgør med bureaukrater og embedsværk, som har alt for stor magt i de nuværende beslutningsprocesser.

Når vi ønsker denne overflytning af magt fra de få til de mange, er det både, fordi vi mener, at mennesker selv bør styre deres hverdag, og fordi folk oftere træffer bæredygtige beslutninger i nære fællesskaber. Beslutninger kvalificeret af hverdagens viden vil betyde større respekt for lokale miljøer i forhold til fx miljøhensyn og udflytning af arbejdspladser. Grundlæggende vil vi arbejde ud fra et nærhedsprincip om, at beslutninger skal tages så tæt på borgerne som muligt.

SOLIDARITET

Solidaritet opstår, når mennesker indgår i et forpligtende og gensidigt fællesskab for at styrke hinanden og dermed styrke sig selv. Det handler ikke om solidaritet med andre, men med hinanden. I de nære fællesskaber - i vores fag- eller fodboldforening - er det naturligt, at folk har forventninger til hinanden. Det er fællesskabets fundament, at man kan stole på, at alle hver især bidrager, og at alle kan nyde godt af det man skaber sammen. Sådan mener vi også, det bør være i det mest omfattende fællesskab, vi indgår i, nemlig samfundet.

Vi vil opbygge tillid og derigennem solidaritet mellem mennesker gennem gode vilkår for det frivillige foreningsliv og ved at give alle uanset baggrund mulighed for at deltage i fællesskaber og nyde godt heraf. Vi tror på, at mennesker gerne vil engagere sig og beskæftige sig med noget, som giver det enkeltes liv mening. Men det, der er værdifuldt for den enkelte, skaber ikke nødvendigvis værdi for samfundet. Vi mener, at alle efter evne er forpligtigede til at bidrage til samfundet.

BÆREDYGTIGHED

Et bæredygtigt samfund er indrettet, så det ikke underminerer sit eget eller borgernes eksistensgrundlag. En af menneskehedens største udfordringer er, at kapitalismen ikke er bæredygtig, da den skaber både økologiske, sociale og økonomiske kriser.

Klimakrisen vil få enorme konsekvenser, hvis man ikke tager den alvorligt. Det er ikke de rige, der bliver hårdest ramt af denne krise, som allerede nu skaber større ulighed gennem sult og øget forurening. Derfor skal vi lave en grøn omstilling af vores samfund. Det kræver massive investeringer, både i bæredygtig omstilling af vores produktion og energiforsyning samt forskning i intelligente løsninger på klimaproblemerne.

Desuden er verden på vej ind i en ressourcekrise. Kapitalismens ensidige fokus på vækst anerkender ikke klodens fysiske begrænsninger, hvilket vi ser i dag som kraftigt stigende priser på mad, vand og energi. Der er derfor behov for at skabe et markant anderledes

økonomisk system. SFU vil et cirkulært system, hvor man genanvender så meget som muligt så klogt som muligt og udelukkende benytter vedvarende energi. Det kræver dermed et grundlæggende opgør med brug-og-smid-væk-kulturen.

Bæredygtighed handler også om at passe på det enkelte menneske. Når mennesker nedslides og går ned med stress, skyldes det den måde, hvorpå vi har indrettet vores arbejdsmarked. Et socialt bæredygtigt arbejdsmarked kræver gode løn- og arbejdsvilkår samtidig med, at der skabes et sundere forhold mellem arbejde og fritid. Dette indebærer et mål om nedsat arbejdstid, hvilket vil skabe øget frihed for almindelige mennesker.

Endelig skal det økonomiske system være bæredygtigt. Den kapitalistiske økonomi skaber kriser og arbejdsløshed med barske konsekvenser for mennesker, der ikke er ualmindeligt privilegerede. En bæredygtig og demokratisk socialistisk økonomi skal være uafhængig af økonomisk vækst, basere sig på produktion frem for spekulation og sætte mennesker over profit.

SFU'S STRATEGI OG PRINCIPPER

For SFU er politik ikke alene et spørgsmål om at fortolke verden – det er et spørgsmål om at ændre den. Det ses også i vores organisation. Her er demokrati ikke kun et politisk mål, men også et politisk middel og en rettesnor for vores arbejde.

Gennem deltagelse i demokratiet forsøger vi at opnå opbakning til vores ændringer af samfundet. Det foregår dels i det repræsentative demokratis parlamentariske forsamlinger som folketing, regionsråd og kommunalbestyrelser. Her fremlægger vi vores politik og arbejder for at få den gennemført. Vi går på gaden og laver kampagner for at presse politikerne til at flytte det politiske Danmark i den rigtige retning. Dels foregår det ved, at vi udenomsparlamentarisk presser på med kampagner, der rykker folkestemninger eller skaber forandring i hverdagen. Vi organiserer os også i decentrale selvforvaltningsorganer - som fx skolebestyrelser - samt interesseorganisationer og folkelige bevægelser, hvor vi kæmper for den forandring, vi tror på. Ved at skabe udenomsparlamentariske resultater kan vi overbevise befolkningen om vores visioners levedygtighed, samtidig med at vi skaber et bedre samfund. Vores decentrale arbejde skal altid ske med respekt for de pågældende organisationer og organer: En SFU'er kupper sig ikke til magten.

Imens de borgerlige partier bruger en snæver elites økonomiske magt til at rejse dagsordner, skal vores dagsordner rejses i den brede befolkning. Vores modsvar er alliancer med de bredt funderede folkelige bevægelser, som først og fremmest tæller fagbevægelsen og elev- og studenterbevægelsen, men også miljøbevægelsen, Kvindebevægelsen, menneskerettighedsbevægelsen og lignende. Særligt i samarbejde med disse bevægelser rejser vi dagsordener i offentligheden, både på de lokale gader og i de landsdækkende medier.

Demokrati er også afgørende internt i SFU. Vi ønsker en oplyst og fordomsfri debat om vores politik og arbejde, hvorpå vi handler og skaber forandring. Debat er vigtigt, når vi skal finde mål og middel, men det bliver aldrig et formål i sig selv. På samme måde bliver folk dygtige af at være i SFU, men vores formål er ikke at uddanne politikere til vores moderparti.

Vores demokratiske princip om lige ret til alle betyder, at vi arbejder for, at alle medlemmer uanset etnicitet, køn, alder, religion, uddannelses- og social baggrund eller seksuel orientering, bliver vurderet udelukkende på evner og handlinger. Dette princip eksemplificerer samtidig vores ønske om tolerancens og mangfoldighedens udmøntning i samfundet generelt.

AFSLUTNING

I dette principprogram har vi fremlagt SFU's visioner for samfundet; Visioner der først bliver til virkelighed, når vi vinder folkets opbakning. De rige og magtfulde vil kæmpe imod, men vi vil arbejde for at rejse et våben, de ikke kan besejre - de manges magt.

Vores kamp for socialisme startede ikke i går, og den vindes ikke i morgen. Men hver dag kæmper vi for de små forandringer i hverdagen og de revolutionerende forbedringer i horisonten.